Hatodik évfolyam. 37. szám. Székely-Udvarhely, 1900. szeptember 16.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanitók, gazdasági egyleti tagok és közs. előljárókra egészévre 6 kor., a tanitóegylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 10 fillér. Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL

Hirdetési díjak: Egy hasáb 100 négy mindenet szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, többszöri közlés nel 4 fillérrel csökkenve. — Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

— Hirdetések az illető részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden a lapot érdekelő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Fürdőink fellendítése.

(N.) A belügyminiszter nem régen anketet hivott össze a hazai fürdőügy fellendítése érdekében, mely anketen a résztvevő érdekeltek emlitett tettek sok olyan tényezőről, a melyek fürdőink fejlődését akadályozzák. E megbeszélés eredménye az a törvényterveze, mely a belügyminisztériumban a közel multban elkészült s a mely hatósági beavatkozástól remeli fürdőhelyeink fellendülését.

A törvényterv főbb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

Gyógyhelyeknek tekintenek az ásványos vizü fürdők, az üde forrásvizzel biró vizfürdőtelepek s oly helyek, a melyeknek éghajlata gyógyczélokra használtatik. A tervezet részletesen megállapitja azokat a kelleket, melyekkel minden gyógyfürdőnek birnia kell. Ilyenek az egészség és kényelem igényeinek megfelelő lakások, orvosok, gyógyszertár, fedett forrasok, egészséges ivóvíz, valamint a beteg nyugalmáról és kényelméről való gondoskodás.

Gyógyhely elnevezés hivatalos czimére engedélyt a belügyminiszter ad. A felügyeletet a törvényhatóság gyakorolja olykép azonban, hogy az első foku közigazgatási hatóság intézkedési jogával egy gyógyhelyi biztos ruháztatik fel. A gyógyhelyek tartoznak minden idény befejeztével a belügyminiszteriumhoz jelentést küldeni.

A törvényjavaslat megállapitja, hogy a gyógy-, zene- és egyéb díjak czimén befolyt összegek kizárólag a gyógyhely emelésére, parkok, utak, világitás, esetleg sanatoriumok létesitésére fordithatók. Továbbá intézkedik a tervezet oly irányban, hogy a földmivelés, továbbá iparok, üzletlelepek a gyógyhely rendelőeszközeivel ne versélyezhessék, s a fürdőzők nyugalmának vagy az egészségi hatásának sérta mérő ne lehessenek.

E czélból minden gyógyhely számára védőövet állapittatik meg.

A gyógyhelyek számos állami kedvezményekben részesülnek. A házadómentesség kedvezménye kijelentetik, a gyógyhelyen rendőri szolgálat szervezhető a községi rendőri szolgálattól el különitetten. Gondoskodás történik posta, távíró és távbeszélő felállitásáról.

A fürdők vasuti hirdelménnyel messzemenő támogatásban részesülnek. A hatósig kötelessége a fürdőhely vezető utak fenntartásáról gondoskodni. Ha fontos kedvezmény az, hogy a fürdőhelyek tulajdonosai 15 évre felmentetnek az összes állami és községi adók és illetékek alul.

A földmivelési miniszter feljogositatik, hogy a gyógyhelyek epitéséhez és fejlesztéséhez szükséges s a kincstari birtokon rendelkezésére álló épitési anyagot előállitási árban átengedhesse s a tervezet kezeivel dijmentesen készitesse.

Fontos rendelkezése a javaslatnak, hogy a gyógyhelyeket ama vallalatok közé sor zza, a melyek fejlesztésére kisajátitásnak van helye. Gyógyhely fejlesztésére a kisajátitási jog azonban csak az ásványos vizek felhasználásával eletbe léptetendő fürdőtelepeknek adatik meg. A védőövön belül fekvő területek tulajdonosai kártalanitás ellenében kötelesek gyalogutak kihasználását tűrni.

Részletesen intézkedik a tervezet a gyógyhelyek létesitésére alakuló részvénytársaságok alapitásáról, továbbá czimlevek kibocsátásáról.

Mesters ges ásványvizek kézitése, árusitása és behozatala tilos.

Nem egy fontos intézkedése van az uj törvénytervezetnek, a mely ugy a jelenlegi fürdők állapotán könnyitni igyekszik, mint uj fürdőtelepek létesitésének kedvez.

De azok az intézkedések is hiu kisérletek s hármféle törvényhozási intézkedés is hiu erőlködés fog maradni mindaddig, mig maguk a meglevő fürdők tulajdonosai is nem igyekeznek a természetöt oly pazarok s fáradalmit telepeket igazi gyógyhelyekké átalakitani s a természet kincseinek szszerű kihasználásával, alkalmatos és olcsó lakásokról, jutányos áru ételekről, kényelem és szórakozásról, egyszóval az élemedi kellemetlenségeiről való gondoskodassal érhelnek el csak, mert a fürdőhelyek látogalottsága éppen e tényezőktől függ. Tömegesen látogatottsága csak ugy számithatnak fürdőink, ha nemcsak olcsóbb áron, mennél többet nyujtanak.

A sürü fillér itt is többet jövedelmez, mint a ritka nagy bankó. A mely fürdőtulajdonos ezt szem előtt tartja, az bolognini fog, nemcsak a fürdővendégek fogják sibben fokozresni telepét, hanem telepe rével az idegen — s turistaforgalom központjává is fog válni. Mind ehhez azonban bőles számitás, vállalkozási kedv, kellő tőkeerő és egy kis körültekintés szükséges, a mi nálunk rendesen hiányzik.

Népszámlálás. Augusztus hó végén a kereskedelmi miniszter az összes törvényhatóságokhoz levelet szett szét 1899. évi XLIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában. Ezen törvényczikk a népszámlálásra vonatkozik és a magyar korona országaban, az 1900. évi december hó 31-en levező állapot szerint, általános népszámlálás tartassál rendeli el. A népszámlálás végrehajtásával megbizott tisztviselőket utasitja a miniszter, hogy hivatásukban a legelkülismeretesebben járjanak el és vegyék elejét minden netalán mutatkozó aggodalomnak, mintha a népszámlálás az alak ok megésére szolgálna, meggyőzvén a közönséget arról, hogy annak semmi egyéb czélja nincsen, mint az ország lakosainak létszámát s a nepsegesek közérdekű viszonyait kideríteni, a melyeknek ismerete épen a nepsegi jólétnek egyes tagja boldogulásának előmozditása érdekében kifejtendő állami és társadalmi tevékenységének képezi előfeltetelét.

Az állategészségügy államositása. Az állategészségügy ügyében 1899. januar hó 1-jével lép élethe. Ez ev vegéig az fogadt nevezni az állami ellatorvosokat is, szamszerint hatszázat. Az állategészségügyi közszolgálat államositásával bef állategészségügyi kerületre osztják az országot. Az egyes kerületek székhelyei a következők: Budapest, Pozsony, Veszprém, Kassa, Nagy-Varad, Temesvár és Kolozsvár. E kerületek élén állategészségügyi felügyelők fogadt állam, a kiknek az állami ellatorvosok közvetlenül van beosztva.

Közigazgatási bizottságunk üléséből.

Közigazgatási bizottságunk havi rendes ülését e hó 12-én Hollaky Arthur, vármegyenk főspanja elnökletése alatt tartotta meg a b. tagok elenk részvétele mellett. Az egyes elnökök jelentéseiből közöljük a következőket:

Damokos Andor dr. vármegyei alispán részletes, körülletkintő jelentésében az ügyfogalmat statisztikailag felsorolva Aczima a vármegye ügy lati élethen előfordult eseményeket tárgyalta. Bejelentette, hogy Imreh Domokos dr. a vármegye főspánja kórházi főorvosnak köszönveen, ezen hivatalával járó kötelességeinek teljesitésére, f. évi szeptember hó 1-ével megkezdette. Köszönszerüleg, de egyszersmint sajnálattal jelenti, hogy a pénztári tiszti szemelyzet ellen a fegyelmi eljárást megindió vizsgálatot f. évi augusztus 24-en bezárt határoztatott el hallet nunt, mivel az ügyben eddig felvett eseményekel tárgyalta. Bejelentette, hogy Imreh Domokos dr. a vármegye főspánja kórházi főorvosnak köszönveen, ezen hivatalával járó kötelességeinek teljesitésére, f. évi szeptember hó 1-ével megkezdette. Köszönszerüleg, de egyszersmint sajnálattal jelenti, hogy a pénztári tiszti szemelyzet ellen a fegyelmi eljárást megindió vizsgálatot f. évi augusztus 24-en bezárt határoztatott el hallet nunt, mivel az ügyben eddig felvett eseményekel tárgyalta. Bejelentette, hogy az alamjavadalmasi pénzalap 1899. évi zárszámadását ismételt sürgetésre szem készitette el. Egyeb tekintetben a pénztárral szemben kölönös intézkedest igenyő eszrevetel nem merult fel s azt a szakosztaz havi ellenőrzésre felvett ivek is mutatják. Az aug. 8-án a felsőbodogszszonyfalva felsőrákesi utvonalon történt nagyobb felhőszakadás miatt megrongálódott 23—25. km. utszakaszt helyreállitásra 600 korona utalványoztott. Szolnok-Doboka vm. községekben 15 gazda ottnegy 100,000 korona tüzkárt szenvedett, mikbol elenyészés czekely volt biztositva. Az oroszhegyi tüzkárosultak részére kscsbb-nagyobb adomanyok nagy mintaig folyatak be s a „Szabad Sajtó" szerint lett kérese meghallgatásra talált, mert onnan 1000 korona segely erkezett Oroszhegy részére. Szent-Király községlő 2 es fel km. tavolságra, az Akloposfalt medrehen Lőrinc Tabor homorodkiadó bikát a János kapitánysagtól nyert kutatási engedely felhasználásával közöntelepre bukkant. Hogy milyen gazdag-agu ozen telep, azt késöbbi kutatások fogjak megmutatni. Vajha szerény anyagi viszonyok közöti elő czékely népunkinek egy uj gyöngyöt forrás nyitnak czáltal meg — mondja az alispán. Egyuttal a talaft köszönöl egy darabot a bizottsági ülésnek bemutatott. Az állategészségügy augusztus hóban rosszabbodott, mert járvány 12 községben lépett fel, és csak 6-ban szünt meg. Az ovintézkedeseket Nagy-Galambfalva és Szolokma községek kivételével mellyek ellen ezért a legszigorubb vizsgalat folyt — mindenütt bekatrtatott.

Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy a folyó tanévben összeirt ovó- és tankötelesek nyilvántartásait összeállitotta s mig a mult tanévben 22135 tankötelest irtak össze, addig a folyó évi eredménye 22615 és igy a szaporulat 470. Az óvókötelesek száma a multi 8487-tel szemben 8507, szaporodas tehát csak 20. A tanitás az összes allami és városi népiskolákban megkezdődött s kiküldöttek a szakfelugyelhelyi népiskolákról jelenti, hogy folyó hó 5-én delben, a beiratkozásra kitüzött határidőig 966 összesen tanköteles közül csak 539 volt beiratkozva a négy oleni ovodaban. Mig azonban a szülőket felszólitottak a polgármesterek, hogy haladok nelkül vessesse számba a be nem iratkozottak neveit s az illető szülőkkel szemben a törvény teljes szigorával járjon el. A községi iskolákra nézve megjegyzi, hogy az ujon felállitott 5 ik osztályba beiratkozottak létszáma a 30-at meghaladja s czek egyelore a IV o. tan. vezetése alá osztattak be. A város, képviselet is időközben elhatározta, hogy az esetleg szükségesnek vélandó 1-ső párhuzamos osztály az ev. ref. tanitó állásának szervez és gondoskodik annak ideiglenes elhelyezéséről. Minthogy az I. osztályba beiratkozottak száma e hó 6-án a hetvenet megközelitette, küszöbön áll a parallel osztály megnyitása is szükséges. Tanfelügyelő a tépérekre, hogy a f. hó 5 en a polgármesterhez intézett rendeletet eredményekep, ha a beiratkozások ez osztályba szaporodnak, arról haladok nelkul jelentes tétessek s a párhuzamos osztály felállitása megtörténjék. A beszterczebánya iskolára nézve sajnálattal jelenti, hogy az ott használt s az ev. ref. hitközség tulajdonát képező tanterem fedelzete mult hó 2-án delután beomlott s csak a szétlett szerszámok tulajdonitható, hogy az ott elhelyezett nyári menedekházba feljáró ovódeszkával a szerencsétlenségtől megmenekültek. A beomlás előtt alig egy negyed oraval kivezette a menedekházi dajka a gyermekeket a telek armyékos udvarára s igy a beomlás idejében a tanterem teljesen üres volt. Az épület kőhöl volt elodllitva, cseréppel fedve es szarufái bükkfából készitve, melyeket — a megejtett vizsgalat szerint — a szu annyira oszszerolt, hogy teljes szétesemben roskadat tesze. A kötelés felügyelet elmulasztása miatt ugy a község előljárosag, mint a községi iskolaszék tagjai ellen a fegyelmi vizsgalatot elrendelek. Ebből kifolyólag intézkedtek, hogy a vármegyeben levő minden iskolai épületek megvizsgalásanak s az eredmenyről jelentés tétessek. Ezen rendelkezes eredmenyeképpen be kell jelentse, hogy a homorodámlási allami iskola épületén már a mult éveben vizsgalat tárgyává tett falepestés, főkép az egyik tanteremre nezve, veszélyesse kezdett válni s a gondhoskag ebbeli jelentésére felkertek a kir. epitészek. Ugyanilyen a iskolaépület megvizsgalasára Az épitészek — a tanácsnak legutóbbi megyei ülésen tett jelentése szerint — a helyreállitás irant tárgyalások folyanak. Ugy a kösöpataki, mint a homorodámlási tantermek helyett ideiglenes helyiségekről gondoskodtak.

Lengyel József dr vármegyei tiszti-főorvos a közegészségi állapotot az előző hónapokhoz viszonyitva — habár az egesz ev folyaman a vármegyeben allandóan uralkodott heveryfertőző betegségek a legtöbb községben megszünnek s csak a homorodmartha kőbányán kelegtünk, ezek is az esecsemok közöti a hevenyi, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban lepfek fel — töb szellem kedvezőtlen befolyas mellett.

Diószeghy Samu kir. főmérnök jelentése szerint a Bölöni-Kőrösfő-Szentegyház közöti folyamatban levő utepitest kelő erővel vegzik s az ezen közög határán vezető allami uton hazlagos hengeretest folytatnak. A felsőrákosi vámoshid epitése is annyira haladt, hogy ezen iránban kellő biztonsag van. Ugy a kir. Szeretfalu-Erdőfelsőfalu utcsomok közöti a hevenyi, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban lepfek fel — töb szellem kedvezőtlen befolyas mellett.

Diószeghy Samu kir. főmérnök jelentése szerint a Bölöni-Kőrösfő-Szentegyház közöti folyamatban levő utepitest kelő erővel vegzik s az ezen közög határán vezető allami uton hazlagos hengeretest folytatnak. A felsőrákosi vámoshid epitése is annyira haladt, hogy ezen iránban kellő biztonsag van. Ugy a kir. Szeretfalu-Erdőfelsőfalu utcsomok közöti a hevenyi, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban lepfek fel — töb szellem kedvezőtlen befolyas mellett.

Dr Ugron József dr vármegyei tiszti-főorvos a közegészségi állapotot az előző hónapokhoz viszonyitva — habár az egesz ev folyaman a vármegyeben allandóan uralkodott heveryfertőző betegségek a legtöbb községben megszünnek s csak a homorodmartha kőbányán kelegtünk, ezek is az esecsemok közöti a hevenyi, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban lepfek fel — töb szellem kedvezőtlen befolyas mellett.

Dr Ugron József dr vármegyei tiszti-főorvos a közegészségi állapotot az előző hónapokhoz viszonyitva — habár az egesz ev folyaman a vármegyeben allandóan uralkodott heveryfertőző betegségek a legtöbb községben megszünnek s csak a homorodmartha kőbányán kelegtünk, ezek is az esecsemok közöti a hevenyi, gyomor- és bélhurutos bántalmak igen nagy számban lepfek fel — töb szellem kedvezőtlen befolyas mellett.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

intézkedést nem tesz, mivel az alispánnak hivatali vizsgálatainál alkalma lesz meggyőződni, hogy az iparhatóság minő indokok alapján adja az erre vonatkozó engedélyeket.

Kir. tanfelügyelő tárgysorozat rendjén bejelenti, hogy Árvátfalván a Nagy Domokos tanító nyugdíjazásával megürült tanítói állomásra Demeter Lőrincz dr. főszolgabíró elnöklése alatt a választás e hó 8-án ugy történt, hogy ily választó körül 6 nem szavazott 4 pedig Nagy Elek tekefalvi tanitót választotta. A bizottság a választási helybenhagyó tudomásul vette. Hollaky főispán kérdést intézett a tanfelügyelőhöz, hogy szavt-erzsébeti tanitónőnek bejelentése nélkül történt eltávozásai vok tudomása? Tanfelügyelő tudomásul bir erről és határidőt tüzött ki az illető részére s mig ez lejár, az ottani tanitó vezetése alatt foly a tanítás.

Roediger p. t. ig. helyettes mintegy 130 körsége és a három főszolgabíró ellen az adók késedelmes behajtása miatt a felcsösegy kimondása iránt tett előterjesztést. Valentsik Ferencz dr tiszttöröpyesz hivatkozik a törvényre és a felmálló minisztert rendeletekre s kövesdi, hogy a fizsegek visszkeresteji jogának erőszényesithetése czéljából a mulasztó előljárók névszerint soroltassanak fel. Roediger kijelenti ennek megtörténtet. Majd Hollaky főispán hivatkozik egy mult evi esetre s kérdezi, hogy vajon a köszegi adószedő ellen kimondandó felelősség mennyiben terheli az illető adószedőt? A pénzügyigazgató-helyettes erre nézve közigazgatási biroszgi döntvényt olajtama, mert ez a kérdés meg nincs tisztázva. Az összes köszegiek az adószedőjüknek ellen kimondja a bizottsági illés a felelősséget. Beható vita volt meg a cseledadó igazságtalan kirovása miatt is. Tisztiügyvesz inditványára kimondta a bizottsági, hogy megköszendik a köszegi főszolgabirónak, hogy tenylegy volt-e cseledjük az illető gazdáknak, mert ellenesetben csupán az összeirásra hivatkozva, méltánytalan lenne a behajtás s azt maga a törvény szellemé sem engedi meg. Több köszegi és magán ügy nyert meg elintézést.

Felhivás az erdőbirtokosokhoz.

Azok a birtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ának megfelelő, de nem az allam altal kezelt, kopár- és futohomok területek erdősítése végett a jövő 1901. évben az állam részéről erdei facsemetékben ingyen részesülni kivánnak, felhivatnak, hogy ez iránti való igy kérőiket helyszinen ellátott folyamodványaikat folyó évi october hó elsejéig az illető ker. kir. erdőfelügyelőséghez adják be, hogy a bejelentett területek beerdősítésének közgazdasági szempontból való szükszegsége megelőzőleg megvizsgáltatni és igazoltatni legyen.

A folyamodónak folyamodványában pontosan be kell jelentenie, hogy mely község határában hány kat. holdnyi kopár-terület milyen fajtáit vagy csemetéket és mely időszakban (1901. év tavaszán-e vagy 1901. év őszén?) óhajt beültetni; meg kell továbbá adni pontos czimét es lakhelyét s be kell jelentenie, hogy az adómanó czemete kesztelet mely vasuti állomásra kéri küldeni.

A kitüzött határidő után elkésve beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Megjegyzetik egyuttal, hogy a kopárok és futohomok területek beerdősítésére adomanyozandó czemeték termelési, kiemelési, csomagolási és a vasuthoz való szállitási költségeit az állam fedezi és csak a gyorsaruk szerint való szállitási díjat, — melyre nézve a hazai vasutak mereszlesi szabályzatai vagy viseli a a folyamodó birtokos, ki a czemeték adományozásárol értesittetvén, czek átvételére s illetve a vasuti szállitási költségek viselésére magát köteleszi.

Azon esetben, ha az adomanyozott czemeteek okszélül való visszautasitása a czemete adományozásnak a jövőben való megvonásat fogja magával vonni.

Figyelmeztetnek végül az erdőbirtokosok, hogy erdőterületek (vagas s tagtas területek) felujitásara s beerdősítésére czakis olyan kiadhatók birtokosok kapatnak — a kopár területek beerdősítésére kért czemetekszükséglet fedezése után netán visszamaradó készletekre képest — ingyen czemeteket, a kik a ker. kir. erdőfelügyelőség vagy az illető kőzgy. birtokosg altal igazolt kedvezőtlen anyagi helyzetüknel fogva önkölt-ségükön czemeteket termelni nem képesek; mig más birtokosok vagásterületőkre s tisztások beerdősítésére czak az alapfelszerli termelési kölségeknek megtérítése mellett kaphatnak czemeteket. 1000 drb czemete eladási ára a következő:

	1 éves	2 éves	3 éves
	kor. fill.	kor. fill.	kor. fill.
Lucz fenyő	—. 60.	1. —.	1. 40.
Jegenye fenyő	1. —.	1. 60.	2. 20.
Erdei fenyő	—. 80.	1. 40.	2. 20.
Fekete fenyő	1. —.	1. 60.	2. 20.
Vörös fenyő	1. 20.	2. —.	2. 80.
Havasi fenyő	2. —.	2. 50.	3. —.
Kocsányos tölgy / Csertölgy	2. 50.	3. 50.	—. —
Kőris	1. 60.	2. 60.	—. —
Juhar	1. 60.	2. 80.	—. —
Akácz	1. 80.	3. —.	—. —
Szil	1. 50.	2. —.	—. —
Dió	5. —.	8. —.	—. —
Szelid gesztenye	8. —.	12. —.	—. —

Ezeken a fent megállapitott termelesi költségeken kivül a csemetek kiszodése, csomagolása s a vasuthoz való szállitása fejében ezok ezre után meg 1 (egy) korona s 50 fillérnyi dij fizetendő s a csemetek vasuti szállitasi kölsége is a folyamodó altal viselendő!

Az 1898. évi XIX. t.-cz. 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők s kopár területek birtokosai csemete szükségleteiket az illető m. kir. állami erdőhivatnal jelentsék be.

Kelt Budapesten, 1900. évi julius hó 4-én.

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

TANÜGY.

A kultuszminiszter a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletében első sorban azt kivánja, hogy október elsején már a falusi népiskolákban is tanitsanak, városi helyen pedig már szeptember első felében megkezjék az oktatást. Szigoru intézkedéseket vár minden tanfelügyelőtől, hogy kivétel nélkül ez legyen a rend az egész országban. Ugyanezt rendeli az ismétlő oktatásról is s október 15-ig jelentést kér a megtett intézkedésekről. Elrendeli meg a miniszter, hogy az alispánok és szolgabirók a tanítók az istentiszteletekre is vezessék és a hazafias ünnepeket megtartsák Rendeli továbbá, hogy a tanfelügyelő ne csak az iskolai adminisztrációval foglalkozzek, de egyuttal az iskola belső élet ügyeire, tartasson lelkiismeretes tanitói kötelezettsége s a gyülekezet hatarozatai eszrevételeivel kiscrje. A népiskola anyagi ügyei dolgában azt rendeli a miniszter, hogy a beiskolázatás alkezdeznye fizetesétol kiüm valasszák. A bérrás es a folyamodó dijai tanitói es jf. kötvenbol megszüntetendők és díjtak. Az allami segitséghez részesülő községi es felekezeti népiskolak különösen hathatósan figyelje meg a tanfelügyelő es ha akár a tanitasi vagy nevelesi eredmeny ellen, akár a bérrassal kapcsolatban ellen kifogás tehetős, akkor jelezze a tanfelügyelő, hogy e miatt kit terhel a felelősség. Az ilyen iskolákról a tanfelügyelő már tavaszal, április hónap végével tegye meg a részletes jelentést.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Nagyasszonynak** Erzsébet királyne szomoru emlekezetü halálanak évfordulóján országszerte kegyeletel emlekeztek meg a halas népek. Varosunkban a plebania templom volt a gyászistentiszteletek szinhelye, hol Kosuth Lajos szobra a koszoruk tömegeben borult de alispánnal elen a hatosságok, iskolák es a hivok serge rötta le megemlekezésének szomoru adóját. A szt-miseen Jung-Cseke Lajos apat celebrált. Az egyes közepületekben gyaszlobogók lengtek.

Véglegesités és előléptetés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Haber Antal helybeli m. kir. alkő- es agyagipari szakiskolai muvezetőt eddigi alkalban véglegesitette s egyuttal a XI. fizetesi osztályi I. fokozatába léptette elő.

Telefon vármegyénkben. Vármegyénk törvényhatósagi bizottsága közelebb mult közgyülésen Damokos Andor dr alispánnak inditványára, a közigazgatási bizottsag javaslatára, közösseg kozszükseglet czimen a pontjaihol telefon-halozat letesitesét hatarozta volt el. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta ezt a hatarozatot es 60,000 allami hozzajarulast engedelyezett e czélra. A halozat kiepitesen a vasutak es allamok megkezdik a homocsökkenő fószolgabirosaggal meg ez evben megtörténik a varmegyei kozpont összekötese. A székelykeresztúri járás es remélhetőleg talán egyes nagyobb pontjai is a vármegyenek — kora tavaszszal lesznek bekapcsolva. Az erdőszakadáti, melyek Bánffy Miklós grófnak kivül hasonos voltat csak ott tudják eléggé becsülni, hol annak áldasait már régen élvezik. Vajjon megvijük-e hogy Segesvár—Maros-Vásárhely—Kolozsváron át Budapest—Bécsfővarosai s alulsó a vilagforgalomba is beszelhessünk Székely-Udvarhelyről, a székely anyavárosból? Nem tartjuk lehetetlennek. Segesvár élénk kereskedelmi varos. Mar beszélek is ilyen iranybol. Mi pedig ha már Székely-Keresztúrig 26 km. hosszu helyiérdekű vasut; allam es szomszedos támogatas mellett, a fennmaradó 22 kmtrt is a nyerendő elő-nyökert áldozhatnok. S ha arra kerül a sor, bizonyara nem is lesz semmi lehetőseg ez ellen.

— **Ifjú Tihad Gergely** varosunk tekintélyes polgárat hosszas szenvedes utan e hó 15-én megválotta a halál. Elhunyt-ról a következő czialadi gyaszjelentest vettük: Alólirottak mély fajdalommal tudatjak a forron szeretett férj, a gondos apa, jó testvér, szabadelvű barát, nagy nehai ifjú Tihad Gergely varosi polgár es megyei törvényhatósagi biz. tagnak f. evi szeptember hó 15-en reggeli 3 orakor, munkas eletenek 52-ik, boldog hazasaganak 29-ik evében, hosszas szenvedes es a halotti szentsegekben fölvétele utan szerfölött gyászos elhunytat. Kiöltöt az oszlop, mely szeretö gyermekei boldogsága vala, édesapai keble örökre kihült; o boldog, de jaj nékünk, kik ot vigaszolannul siratjuk. Drága halottunk hult tetemei f. evi szeptember hó 17-en d. u. 6 orakor fogadjak szeretett lakasa ól, a rom. kath. plebánia templomban lelki üdvéért megtartandó szent mise alodozat utan, a rom. kath. sirkertben öröknyugalomra elhelyeztetni. Mely végtisztesége a részvetők szamarol tanuskodjék. A rövid valagosag fenntartatik jelenleg neki! Székely-Udvarhely, 1900. évi szeptember hó 15-en. Lajos, Gergely, Ugrasz, Istvan, József, Emma, Irma, Ferike, gyermekei. Özv. id. Tihad Gergelyné szül. Barkóczi Julianna, neje. Tihad Barna férj Nemes Gyöngyi Lajosné szül. Barkóczi, Tihad Balint, testvére. Sinaitha Imre es neje Barkóczi Anna, apos es anyos.

— **Milleaniumi ebédek** allitott Homoród-Jánosfalva köszeg lakosagas s azi mai napon ünnepelyesen ket evszaka. A 10 szemlaval ollo mintaszerü szep kosaras tanczmulatsag lesz, melynek tiszta jovedelmet az alkuloban levő köszegi olvaso egylet javara fordítják.

— **A hába-ügy rendezésére** Szell Kálmán miniszter jóváhagyta azon az összes székelyvármegyek kiküldött és tisztiügyvorsosai részvételével Maros-Vasárhelyt értekezlet tártottak. Vármegyénk részéről az alispán akadályoztatása miatt: Lázár győ. főjegyző es Lengyel József dr tiszttörvszes voltak jelen.

— **Halálozás** A következő gyászjelentest vettük: Özv. Orsák Bélané szül. Szabó Kata, ugy sajat mint ifja Laczika es az összes rokonsag nevében is fájdalomtól szirvel tudatja hogy folejhetetlen jó férje, a legjobb atya, illetve ipa es rokon Orsák Béla nyug. cs. es kir. hadnagy hatal eletenek 29 ik, boldog hazasaganak 4 ik evében, hosszas szenvedes utan mai napon reggli ½6 orakor elhunyt. A megboldogult hult tetemei hetfőn folyo ho 10-en, delutan 3 orakor fogadja Budfan, a XVII szamu helyőrseki kórhaz halottashazaban, az ev. ref. hitvallas szertartasa szerint megaldatni es a katonai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1900. szeptember hó 8 an Áldás es béke poranra! Özv. Orsák Gyulané anyá es anyja. Özv. Szabó Károlyné mint anyósa. Dr Orsák Ernő, Malvin férj, Radó Bertalané es Orsák Odön mint testvérei. Radó Bertalan, Beczássy Juliska férj. Szabó Rezsőné, dr Beczássy Gyula, Szabó Károly férj Kocsis Mátyásné, Szabó Margit férj dr Jakabházi Zsigané, dr Szabó Károly, Szabó Kálmán es Szabó Ilonka mint sógornői, illetve sógorai.

— **Mehészeti előadásokat** es gyakorlati tanitást tart e ho 24-en delutan 2-kor delelőtt Nagy Sándor mehészeti szaktanár Székely-Keresztúr az állami tanitókepző intezet meheskertjeben. Mindenki megjelenhetik. A tanitas ingyenes. Felhivjuk tanitóink, a közeli elő-Árosságok es gazdak figyelmet az előadások minel tomegesebb látogatasara.

— **Pap-beiktatás.** Oczafalva köszeg ev. ref. egyházközseg maga szen szep imanepely szinhelye lesz. b. hó 12-en fogalta el allomasat az egyhaz lelki pasja Kallai Ferencz szolgalatpélyes fogadtatás között. Antal Julia, Orbán Anna, Nemet Anna es Szente Dénes lobogókkal vonultak elobe. Nemet Alajos es Bíró Albert beszédet adtavezöltek. Ma (vasarnap) Meszplyes Balint es ref. egyhaz kozseg es a szomszedos es delelőtti istenitisztelten. Delutan pedig tisztelettére az egyhaz javara kosaras tánczmulatsagot rendez az egyhaközseg.

— **Kisgazdaink kirándulása** igen jól sikerült. A gazdasági egyesület vezetői körül Gyarmathy Dezső dr. titkar es Szabó Ferencz dr. pénztáros vettek részt A helybeli es a szekelykeresztúri vasuti állomásokról 55 kisgazda vevődött össze Jánosfalva, Vársarkos, Szent-Miklós, Bethlenfalva, Bikafalva, Eted stb. köszegekről es Szombathely vársarosról. Mult vasarnap okörfogtokkal vonultak a vasuti allomastol az algyögy földmives iskola gazdaságának megtekintésere. Gaspar József földmivesiskolai igazgato s az összes tanarok a legnagyobb reszletessegegyel mutatták es ismertettek a kisgazdákkal a tiraszvalókkal láttik el székely kisgazdáinkat. Hetfőn reggel erkeztek vissza a kirándulok gazdag tapasztalatokkal, melyekből hasznik itthon maradt gazdáinknak is juttatni fognak szerezhetni. Hiszen Dorbán Gyula szekely miniszter csakis ezert segelyezi a kisgazdák csoportos kirándulásait. Lássuk jól mit tanultak olyant, melyet meg oddig nem, — vagy kevesbbe tudtak Remeljük, hogy a jánosfalvi kisgazdák is szomszedaikat is ugy tanitjak.

— **Emke közgyülése.** Folyó hó 8-án tartotta meg Kolozsváron az Erdélyrészi Magyar Közmuvelődési Egylet ez idei rendes közgyülését, mely minden zaj nélkül, csendesen folyt le. A közgyülés 1 rme egészen megtelt. Helyt az Apponyi Albert gróf elnöklete alatt Bíró Áron elnök, Kolozsvarmegye főispánja nyitotta meg lendületes beszédet, melyet Novak Ferencz inditványara jegyzőkönyvbe iktattak. Az elnök ezután az Emke működéséről szólott, végül kegyeletes szavakban emlekezett meg az egylet ezelőtt erdem elhunyt tagjairol. Sandor József főtitkar bemutatta a vidékről erkezett üdvözleteket, közöttük gróf Kuun Geza tb. elnöket es grof Apponyi Albert levelet, melyben nagy elfoglaltsag miatt nem tudja tiszteletét megjelenni, de hogy elvi kétszaz koronával járul az egyesület nemes czéljai elomozditasaho. A közgyülés tudomasul vette az evi jelentest s ezutan a főutkar inditvanyara Apponyi Albert grofot, kit szerfelett szep szavakkal jellemzett a megvalasztotta az Emke tiszteletbeli tagjanak. A közgyülést ezutan az elnök berekesztette s nyomban összeült a valasztmany s tobb segelyt szavazott meg, azonkivül elhatarozta, hogy támogatni fogja a lutinkusztiszteret az Ahrudbanyara kert alignázium ügyet.

— **Árverczik a segesvári csatateret** Egy felszázadal ezelőtt harczi riadora perdult meg a dob a segesvári csatatéren s most megszólalt belőlem is s ujra felbiztatva A csatater czatal mint hagalom szerepel, ugy a rajta allo Petőfi-emlék mindenkinek eszebe fogja juttatni, hogy ez a mező nem közönséges hely, örök idokre megszentelte a szabadsagert ráomlott honfiver. A segesvari jarasbiroság tudatja velünk, hogy ezen ügy es Bun József szerelem fekvő összes ingatlanokat eladják es ezek közt van a csatater. A járasbiroság most közze teszi az árverest hirdetest. — Az ingatlanok egészben 279,000 koronára vannak becsülve es ez év december 12-en delelőtt árverezik el ottet.

— **Öngyilkos körjegyző.** Fancsaly Dénes farkaslaki körjegyző e ho 12-en öngyilkos lett. Revolverrel mintegy negyszer lőtt magaba az eros, hatalmas testtakaru ember. Dometer Lőrincz dr főszolgabiro az ott levő szemlaval utan azonnal kutatott a körjegyző szekhelyere s a vizsgálatot megejtette. Mindent a legnagyobb rendben talalt. A jó módu, szorgalmas, munkas körjegyző valodi szekely tipus volt. Tettet mint mindig azert kovette el, hogy szeretőjétől nem hagaldott meg, hogy összegel kellett más miatt fizetnie. Temetese esőtörtökön d. u. 3 orakor volt alatizas reszvet mellett. Az elhunyt tagja volt törvényhatósagi bizottsagunknak is.

— **Hogyan Washington születése napját?** A szekes Kossuth Lajos 1848—49-ei es Kossuth-muzeum a f. évi szeptember 19-en ünnepelendő Kossuth születésnapja a következőket irja: Hazánk nagyszeszonya Rutkaynye, Kossuth Lajos nyerve elhezeltje, hogy Amerikában is szeszőgyár vett részt a nagy Washington születése napjának megünnepelesben Egesz Amerika halat imádkozik, ünnepel es mulat Washington születése napjan. Minden üzlet zarva, csak a vendéglők es mulatóhelyek teljek e napon. A leggazdagabb es legfiatyasabb uracsok a nép közé vegyülnek; penzt, ruhat osztogatnak a szegenyeknek, a kiket ez alkalommal mindenüt megvendegelnek, hogy a legnagyobb örömünnepen me hissen szaszkegyi szeki Amerikában. Ünnepeljük mi is ugy Kossuth Lajosnak az emberiseg diszenek, a valoban legnagyobb magyarnak, nemzetünk örök büszkeségenek születese napjat! Szeptember 19-ike legyen nemzetünk legnagyobb ünnepe mindörökre. Nem magyar az, kores-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

fajzat az, a ki nem tiszteli az ő szent emlékezetét. Születése napján díszítsék fel házainkat nemzeti örömünnepükkel. Imádkozzunk, szeretetben és szabadságban éljen a magyarok istenének a mi második megváltónkért. Minden városban, de még a legutolsó községben is vendégeljük meg a még élő 1848—49-iki hős honvedeket. Helyeztetnékhöz mertem gyakorolnunk a jótékonyságot e nagy napon. A kiket telik, tegyen alapítványt e nap emlékezetére a Kossuth-kultusz ápolására. Végre mulassunk és csupa szabadság-, harczi-dalokat, Kossuth-indulót és Kossuth-nótákat daloljunk és hazaszívunk a nagy örömünnepunkon. E nap emlékezetére az ősz magyar mennek iskoláinak, a melyek még Kossuth képet nem bírják, megkeresésükre ingyen tisztelet céljával küld a fővárosi 1848—49-i múzeum alapítója, gróf Kricfh Béla.

— **Az osztrák postig zgalóság** már ismételten felszólalt a Magyarországhoz Ausztriába elegtelenül bérmentesitve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabban eszközölt fegyveres-ő szerint egyedül a bécsi központi levélszekrénybő hiányoltak hat hét leforgása alatt 35.260 egyelőtlenül bérmentesitett levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesités azon körülménynek tulajdonitatok, hogy a közönség a folyó év januári hó 1-ével eléthe lepult tarifa változásokról meg nem szerzi vesszi tájékoztatást ez alkalomból ismételten közöljük, hogy a kiföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levezető lap díja 10 fillér, Ausztria-, Bosznia-, Hercegovina-, Németország-, Szerbia- és Montenegróval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér.

— **Sára Bálint** az egyszer ismert táncztanitó városunkba erkezett és a polgári önkepző egylet nagytermében táncztanitásait megkezdette. Minden vasárnap táncokszorral tart, melyre a belépési díj táncosok reszere 50 fillér, táncznosókneak 30 fillér. A kiscrók nem fizetnek. Bérraltkozni meg mindig lehet.

— **Tanitók figyelmébe.** A „Tanitók Háza Gyufája", ez, alatt forgalomba bocsátott gyufa Sz.-Udvarhelyen, Gergely János vegyes kereskedésében kapható. Ezen gyufabol befolyó jövedelmének a fazaszlektusa gyűjtés a „Tanitók Háza" javára adja, miből ez nagy jövedelemre számithat. Azert mondom tanitó, tekintve a nemes czélt, „Tanitók Háza Gyufát" vásaroljon, mely ez idő szerint, csak fent nevezett kereskedésben kapható. Egyben kérem t. kartársainat, hogy ezen gyufanak allomásuik helyen leendő elterjedésének érdekében, a szükséges lépéseket megtenni. sziveskedjenek. Kiss Jakab, allami tanitó.

— **A magyar katholikus egyház** 900 éves fennallásának emlékére Székely-Udvarhelyt felállitandó emlékmű alapja javára adakoztak: Szebeni Antal, Szeles Denes és Tassily Lajos gyüjtöven befolyt Gergely Ferencz 20 kor., ozv. Balázsi Lajosné 10 kor., Bunyi Dénes 2—2 kor., Kállai Sándor, Vas János, Derzsi Pál, Bonez Ignácz, Vas András, Pap Z. István, Daróczi József, Stemmer József, Tamás Ignácz 1—1 korona Összesen 189 kor Ehez hozzadva az eddig gyüjtött 1901 kor. 59 fillér, összesen 1187 kor. 59 fillér. Fogadják a nemesszivü adakozók a szobor gyüjtő-bizottság nevében hálás köszönetünket. Székely-Udvarhely, 1900. aug. 24. Embery Árpád, jegyző, Paschek Viktor, pénztárnok.

A pró hirdetések.

(E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.)

Kiadó lakás a templomtéren. Negy szoba, két utczai szoba, egyik nagy vasárkelyes, két udvari szoba, előszoba, konyha, kamara és hozzá tartozókkal alló lakás kiadó és azonnal elfogglalható. A lakás meg is oszthető, három, szoba, konyha és hozzávalók, meg egy-egy szoba és előszoba kiadásra. Értekezhetni Nagyselymesi Kozma Aranin ur nagy-szentbalázsi.

Felügyelőnek, intézőnek, irodai munkákra szép irásu, számadás vitelre képes gazdasági ismeretekkel biró ordives és megbizható, a vagonon helyi és személyi ismeretekkel biró, szolgálatra fogadtatik, fizetési igenyét, képesitését, esetleg eddig nyert biroságtivanyai másolatát tartalmazó saját kezüleg irt ajánlatokat a fő-kiadóhivatala levahiná „Vetőt" jelszó alatt.

Üzleti értesités. Ifj. Jakabos György férfi szabó e helyen értesiti a n. é. közönséget, hogy addig is mig megnyavart üzletét visszonyait rendezhetné; székely-Udvarhelyi, kisdomalnokmezei lakásán is az férfiruhák szabásban és szabóságban elvallal mindenféle megrendeléseket, a rendelkezésére álló eléfrendő czégek szövetminta kivétel nélkül a legkényesebb igényeket is kielégiteni képes. A n. é. közönség eddig is tapasztalt szives pártfogását kéri.

Vadászterületek bérbeadása. Vajda Dobó Ferenczné szentkirály-szentmiklósi birtokos a jelzett czégek vadászati joga 6 egymásutáni évekre 1900. évi szept. hó 16-án délután 2 órakor Vajda közsében a kőjegyzői irodában nyilvános árverésen bérbe adatik. Barabás József, kőrjegyző.

Kiselejtezendő kőbél faragott kőbélzőn orsómenczák rézlefedésre a székelyudvarhelyi m. kir. allami kő- és agyagyárban szabadkézi eladás céljából nyilvános árverést hirdet. — Az árverezés folyó évi szeptember 18 án (kedden) delelőtt 10 órakor az intézet udvarán fog megtörténni. Az igazgatóság.

Tiszta bort, likőröket, rumot venni akarok, kérjenek árjegyzéket Székely-Borkereskedőtől Székely-Keresztur.

Calcium carbidot legolcsóbbcsen szallit a hosznai vegyészkepviselő; valamint szabálymintát az alszabadó és kiválóbbkat értékesitő; ugyszintén mindennemű gépeszett és elektrotechnikai berendezést gyártanak kuli: **Takacs György** és **Tarna** mérnöki iroda Budapest, VIII. Szentkirály-utcza 10. sz.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyi, a Kossuth utczában levő műhelyében **Balazs Karoly,** Budapesten kiképezett esztergályos mester készit mintefelé esztergályos munkát barmilly finom kivitelben. Esztergályos **kocsik** és **butorrészek, konyhai kellékek** a legjobb minőségben, hirdetőcsapok versenyképes áron és pontos kiszolgálás mellett.

Képes levelező-lapok

legnagyobb választékban a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalában kaphatók

ÉLET KÖNYVE.

Ingyenes gyógymód.

Eddig gyógyithatatlan betegségek is feltétlenül gyógyithatók.

Ára 2 korona.

Kapható: a „Székely Udvarhely" kiadóhivatalában (Betegek Pál könyvkereskedése, könyv- és ujságkiadónál, Székely-Udvarhely.

CSARNOK.

Az ölyv és galamb.

Az ölyv galambhusra vágyván,
Magasra szállt erős szárnyán!
Malom eleget kivályogott —
Nyisd-meg-szem fara szájon!
Hol a lombos árnyak közöt
Ravaszul lestanyant ütött . . .
S im a torony galambjai
Annit kezdnek kszallani
Leesap rápek a karcsu faj
S leszen ott egy galambnak jaj! . . .
A többiek fürepülnek —
A toronyba menekülnek,
Ott bujnyan az ölyvtől,
Melynek tolla már is koppal! . . .
Ezt látván a tarka szarka —
Billegni kezd hosszu farka;
Gerepelő galambnak czeczet:
Jöt ki abbol ilyen leczke:
„Oh! ti felekeny galambok
Halljátok mi nektek mondok!
Tarsaitok az ölyvnek
Mert a sór majd kerül rátok!
Szárnyatokat csattogtatva —
Összetek a nagy Karvalyra!
Sokan vagytok, ugy jöjjetek!
Ez is ott leszek veletek! . . .
De galamb egy sem mozdula . . .
Tarsuk vére kicsordula! . . .
S mig a karvaly bátran eltte
A szarka körül cserogdál . . .

* * *

Értsd meg édes szokely népem.
Mi van e galambmesében! . . .
Bajban egymást segitsétek —
Ne legyetek ellenszerek! . . .

Csorfosi.

IPARÜGYEK.

— **Kereskedelmi kamarai titkárok értekezlete.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter szeptember 11-ere országos értekezletre hivta össze az összes kereskedelmi- és iparkamarai titkarait, harom fontos ügyet tüzve ki tárgyalásuk anyagaul: az ipari katasztér letesitését, az ipari és kamarai illetékügy szabályozását és a kamarai választási eljárás rendeszét. Az értekezlete összegyültek az orszag összes titkarai. Az értekezlet elso largya az ipari kataszter volt, mely fölött elenk vita folyt. Az ipari kataszter letesitése kettonek kivitelevel — hangsulyozta rendkivili fontosságat. A miniszterium iparalatisztikai osztálya allat tesztett tervezetet az értekezlet igen czelszerunek találja, csak az egész országban, a kamarai illetékügy szabályozását és a kamarai választasi eljárás rendeszét Az értekezlete összegyültek az orszag összes titkarai. Az értekezlet elso largya az ipari kataszter volt, mely fölött elenk vita folyt. Az ipari kataszter letesitése kettonek kivitelevel — hangsulyozta rendkivili fontosságat. A miniszterium iparalatisztikai osztálya allat tesztett tervezetet az értekezlet igen czelszerunek találja, csak az egész országban, a kamarai illetékügy szabályozását és a kamarai választasi eljárás rendeszét. Az értekezlete összegyültek az orszag összes titkarai. Az értekezlet elso largya az ipari kataszter volt, mely fölött elenk vita folyt. Az ipari kataszter letesitése kettonek kivitelevel — hangsulyozta rendkivili fontosságat. A miniszterium iparalatisztikai osztálya allat tesztett tervezetet az értekezlet igen czelszerunek találja, csak az egész országban, a kamarai illetékügy szabályozását és a kamarai választasi eljárás rendeszét.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Gy. H. A versel adandó alkalommal közöljük fogják.

Sz. A. Szepes-Olaln. Az ottani tudósitásokat, illetve feldolgozási dolgokat szivesebben vennénk eseményekel. A nepnek élő sorban kenyérre van szükség.

Nyilttér.*

Holstein Sámuel és **Czitron Ernesztin**
Nagy-Galambafalva Darlacz

jegyesek.

1900. szeptember 4.

HIVATALOS RESZ.

Uj állatvásárok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 15647—1900 alisp. Mindenki főszolgálatu urnak és Székely Udvarhely varos tanácsnak Közhirre tétetik, hogy a gyülés, hogy a nagymelto ságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, hogy S.-A.-Ujhelyben minden ev januar, marczius, majus, junius, augusztus és oktober hónapok elso hetjében tartani szokott heti vasárok allatfelhajtassal tartassanak meg. Székely-Udvarhelyen, 1900. evi szeptember 8-án. Alispán helyett: grof Lázár, főjegyző

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15651., 15745., 15542. 900. alisp. sz. Székely-Udvarhely varos polgármesterének és valamennyi község elöljaróságnak. Közhire tétel végett értesitem, hogy a Bardocz község hivatallonnyabban szárvonyosan uj gazdasági hivatlyvesz; a kiskülöllövámegyei Bolkacs községben uralgott szertevész megszünen, a vonatkozó zárlatok feloldattak. Ellenben ugyanazon vármegyei Magyar-Benye, Jövedécs községek szertesülonnyalban szertevész lepcsu fel, a zárlatok elrendeltetnek. Székely-Udvarhely, 1900. szept. 10. Dr. Damokos Andor, alispán.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15637., 15626., 15697—900. alisp sz. Székely-Udvarhely varos rendőrkapitányának és valamennyi községi elöljáróságnak. Körözés végett értesitem, hogy homorodszentmártoni Nagó Gergely 3 éves hivala (mindket fülebol elö kivere, farkbojtja fehér, a homorodszentmártoni belyegzel van ellátva) f. évi aug 27-én a csordából elveszett. Ugyszintén Kis-Galambfalva községbol is meg f. evi julius hó 10-en elveszett egy drb 6 éves fejes hivaltehen. Különös ismertető jele: halfarán K. G. betük. Továbbá Parajd községben 1 drb 7 evesnek látszó barna lo fel van fogva. Haja a homlokán egyenesre van vágva, más jegye nines Székely-Udvarhely, 1900. szeptember hó 10-én. Dr Damokos Andor, alispán.

Hirdetések.

1045. szám. Folyó 1900. vh.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. birósági végrehajtó közbirré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbiróságnak V. 675/2. 1900. polg. számu végzése allat miskolczi Kohn Edé czégnek, képviselve Dr Nagy Samuel ügyvéd allat, sz.-udvarhely Schwartz Salamonne czég ellen 200 kor. tőke s járulékai iránti ügyben, alperes czégnel Sz.-Udvarhely varosban összesen 3102 koronára becsült következő javai, u. m.: 100 drb harasz kendő, 11 drb piszek kendő, 10 db vag moso szőnyeg, 40 dobozban 100 drb férfi ing és meg 6-tol 13. tetel alatti ujetl ingok, Sz.-Udvarhe'yen alperes czég üzleti helyiségben **1900 szeptember hó 20 d. e. 9 órakor** nyilvanos árverezés allat fogatott, melynel az egyes javak vetélésen azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet igerőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a birósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezenkivül felhivatnak mindenkik, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesitest nem vettek is, abban az végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár fölösleget fognak utasittatni Ugy az alap és felülfoglalatok részére is ezen árverés kitüzöttnek jelentetik ki.

Székelyudvarhelyi birósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyi, 1900. augusztus hó 21-én

Biró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

1040. szám. Folyó 1900. vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. birósági végrehajtó közhirré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir járásbiróságnak V. 581/1—1900. polg. számu végzése allat New-York élettbiztositó társaságnak képviselve Dr Gold Simon ügyvéd allat, sz.-udvarhelyi Galter János ellen 1978 frt 19 kr, illetőleg 3956 frt 38 fillér tőke s járulékai iránti ügyben alperesnél Sz.-Udvarhely varosban összesen 320 frt illetőleg 3956 koronára o. é. becsült következő javai, u. m.: 1 fekete bőrrel bevont tolhöit diván, egy kis politirozott sifon, 1 festett 2-ős ajtaju sifon, egy barnára festett kerek asztal, egy hamuszinü kredenez, tetejen üveges almárium és meg 7., 8., 9., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18. és 20. tétel alatti ingok Sz.-Udvarhelyen, alperes lakásánál **1900 évi szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor** nyilvanos árverésen el fognak adatni, melynel az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet igerőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a birósági végrehajtónál megtekinthetők Egyuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesitest nem vettek is, abban az végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár fölösleget fognak utasittatni.

Székelyudvarhelyi birósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyi, 1900. ev augusztus 24-én.

Biró Sándor s. k.,
kir. végrehajtó.

Sz. 1496/900. eln.

Árlejtés

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék és járásbiróság hivatali helyiségeinek 1901. evi januar 1-töl decz 31-ig lomló fütsere 233.6 kóbmeter, a szekelyudvarhelyi kir ügyészség hivatal és a foglalztatlanok helyiségek ügyanazon időre 114.6 kóbmeter jó minőségü első osztályu, teljesen kiszárodt bukkos bükkfa szallitásnak biztositása czéljabol **folyó 1900. evi oktober 16-án d. e. 9 órakor** a törvényszéki elnök hivatalos helyiségeben árlejtés fog tartatni.

Vallalkozni kivánók ezen árlejtésre azon értesitéssel hivatnak meg, hogy egy koronás belyeggel ellattott irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak melyek azonban az árlejtés napjig a hivatalos órák alatt alulirt kir. törvényszék elnökhez benyujtandók.

Az árlejtési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir törvényszék elnökétől.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. szeptember 6.

Simon,
elnök-helyettes.

Sz. 1497/900. eln.

Árlejtés.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék és ehhez tartozó sz.-udvarhelyi, sz.-keresztur és óklándi kir. járásbiróságok részére a jövő 1901. evben szükséges könyvkötöi munkak biztositása czéljabol **f. 1900. oktober 15-én d. e. 9 órakor** a törvényszéki elnök hivatalos helyiségeben árlejtés fog tartatni.

Vallalkozni kivánók ezen árlejtésre azon czélra

Ezen provat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

téssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyek azonban az árlejtés napjáig alólirt kir. törvényszék elnökéhez a hivatalos órák alatt benyujtandók lesznek.

Az árlejtési feltételek a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék elnökétől.

Sz.-Udvarhelyt, 1900. szeptember 6.

Simó,
elnök helyettes.

BOR

tiszta természetes erdelyi és magyarországi termés, melyek *valódiságáért* teljes felelősséggel szavatol:

FERNENGEL GYULA

jóhirü pincezejéből **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza) kapható a következő elonyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 filléig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

BACZÓ LÁSZLÓ

férfiszabó üzlete

Székely-Udvarhelyt, Főtér, a Gyertyánffy-féle kereskedéssel szemben.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Van szerencsém a m. t. közönség szives figyelmét nagy választékú legdivatosabb ruháimra ajánlani férfiruhák szövetekkel felszerelt *férfiszabó üzletemre* tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászati iskolát sikeresen végeztem, teljes biztositékot nyujt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izléses öltönyöket vagyok képes előállitani. Ezzel és felkiismeretes kiszolgálásommal igen tekintélyes vevőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szives pártfogásért, kérem azzal továbbra is megtisztelni kegyeskedjenek.

Továbbá van szerencsém a m. t. közönséget becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre egészen friss legjobb minőségü szövetekkel raktáromat dúsan kipróbáltam.

Kész szolgálattal:
BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.

Hazai és angol szövetek! Csinosság és tartósságért jótallás!

Váltó-ekék legjobb kiviteltben.

PAPP ZAKOR ENDRE

vasnagykereskedése az „Arany kaszához" Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsem ugy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmet felhivni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő czikkekben: Mindennemű **vajdahunyadi vasak, szerszámok és rugo aczélok, valamint, kovácsolt és gépszegek.** Mindennemű **szlj-gyártó-kellékek, kocsi- és szekértengelyek, fütő- és fozokalyhák. Épület- és bútorvasalások. Konyha- és háztartási czikkek.**

Aczél váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségü kaszák, kapák és *fémkörek.* Valódi elmanczint, alpaczát és csomó-vévőszerszámok. Mohészeti és kertészeszközök. Legjobb minőségü mülep.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek. Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogásért esedezve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához".

Portland- és románczement-nagyraktár.

Stockatur-nád nagyraktár.

Épület-, bútorvasalás és szántóvas-nagyraktár.

PANAJOTH ALBERT

MŰLAKATOS — TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesiteni, hogy jó nevü üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok **valódi Singer és Medium** (poszló-varró), **Viberatis arikahajós és bórvarró Howe,** valamint **szabó gépeket,** melyek már tábbkeel fölfimultak. Valódi szeczégépeimet **10 évig jótallok** s vevőimet azon kedvezményben reszesitem, hogy a **nálam vásárolt gépeket ingyen javitom.** A varrógépek raktáromon 33—100 fttig kaphatók.

A legfinomabb **angol kerékpárok** és **kerékpár-kellékek állandóan nálam** legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott **gépeimért 2 évig jótallok, 1 és fél éra alatt** kerékpárom árkát megtanitok.

Villamos-jelző készülékek, villamos csengők, telephonok, vizvezetési berendezések a legolcsóbb árak mellett, eszközöltetnek

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépek javitasat, lakatos munkák, épületvasalások (rácsozatok), sirkerítések készitését saját vagy idegen minták után vállalom és pontosan teljesitem.

Tüzelők (takarékozóbelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, eseteg előnyös részletfizetésre.

Teljes tisztelettel:
Panajoth Albert.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utcza.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozditását tüzte feladatául. Ajánlja **az erdélyi részekben parattlanul álló** olcsóságu és kitünő **czipőfelsőrészeit** minden alaku czipőhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválobb minőségben kaphatók: I., II., III-szor illetett ökör- és borjúlábtalpak 90 1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasitott, bőcskor talpak. Fehér-, pólling- és borjúbőrök (fekete és vikszos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és czipőbélések mindenféle szinben (juhbőr). Legfinomabb szatén és lag, kidbőr, francia serro, ooosag. Szijgyartók részere blank és szines juhlag minden szinben. Czipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimocsó. Ponyvák mertek után megrendelhetők. *Czipőbőrcsak feketé és sárgaczipőhöz kapható a legolcsóbban az ill. bőrpiacokon.* E. szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt évi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvétele bármikor lehet lentkezni a szövetkezet helyiségeben.

Uj! Uj! Különös figyelemre méltó. **Uj!**

A nagymélóságu m. kir. honvedelmi miniszterium altal hivatalosan jonak és czélszerünek ismertetett el.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvátor Lipót főherczeg rendkivül meg van elegedve az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kirándulásoknál használta a czipőket és erezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőtől. Küldök egy pár vadaszczipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbest-talpbélessel, ugyanannál a czipőszmél s aztán küldjék ide.

Hiszük, hogy a vadasz-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-czipők.

Zágráb, 1898. julius 8. **Krahl,** huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biroság elnöke a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-bélelt czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, hogy — azt hiszem — lábbajon semmi további orvoslást nem igenyel.

Szives tanácsát köszöni tisztelő hive
Dánoson, 1897. szeptember 17. **Wekerle Sándor.**

Köszönetnyilvánitás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

Örjuk tábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többe lábfájás!

Sem tyuksem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagánat, sem lábegés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét de Hogyes-féle az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélés-el látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill egyszerü 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitünőeszt legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.

Viszontelárusitóknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvettel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyen

Az asbestáru-gyár képviselete:
Bőripar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcza.

A párisi vilégkiállitáson bronz-éremmel kitüntetve.

KÉSZ CZIPŐK

Orbán, Nagy és Tamás czipőszüzletében **Székely-Udvarhelyt** a legnagyobb választékban, az általánosan elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók orak, bőlgyek és gyermekek reszere. — Ugyszintén elvállal minden a szakmába vágó, legkényesebb igenyeket is kielégitő megrendeléseket, javitseket *Vidéki megrendelések tabán használt czipő beküldése után legpontosabban és gyorsan, utánvétel mellett eszközöltetnek. Nem alkalmas árak lesznek visszavetnek és kicseréltetnek. — Készitmenyeimért czipőmk jó hirnevet kezeskötik.*

Szives pártfogást kérve

Orbán Nagy és Tamás
czipőszüzlete Székely-Udvarhelyt.

Nyomatott a kiadó- és tulajdonos Balogh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1900.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.